

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

ŠTEV. 3
1-9-3-8

**SLOVENSKO
ČEBELNARSKO
GLASILNO
DRUŠTVO
V
LJUBLJANI**

GLASILO

SLOVENSKEGA
ČEBELARŠKEGA
DRUŠTVA

V
LJUBLJANI

LETNIK
XLI

Vsebina:

Izboljšujmo naše čebele	33	Opazovalne postaje	42
Izdelovanje satnic v moji praksi	35	Naše podružnice	43
Slaba praha matič v l. 1936	36	Dopisi	44
Kotiček za radovedneže	38	Drobir	46
Odgovor na 3. vprašanje v 2. št. Sl. C.	39	Listnica uredništva	48
Društvene vesti	40		

Naznanilo

Št. Janž na Dolenjskem. Čebelarstva podružnica v št. Janžu bo imela svoj redni letni občni zbor dne 13. marca t. l. na Bistrici pri Mokronogu v prostorih g. Zajc-a. Pričetek zborovanja ob 14. uri z običajnim dnevnim redom. Po zborovanju se vrši istotam predavanje o čebe-

larjenju v AŽ panjih in predavanje, ki bo pri-krojeno bolj za začetnike.

Vabimo vse okoliške čebelarje, člane in tudi nečlane društva, da se udeležijo v čim več-jem številu zbora odn. predavanja. Posebnih vabil se ne bo razpošiljalo, nakar se opozarja tovariše društva.

Razprodaja

vsakovrstnih čebelarskih potrebščin se vrši dne 20. marca t. l. popoldne v mlinu

Nakup najugodnejši!

Peter Majdič, Celje

Mali oglasi

Prodajam 7 A. Ž. panjev in 1 eksportovec z družinami vred. Čebele zdrave in z zadostno medeno zalogo, panji večinoma skoraj novi. Cena po dogo-voru. Več iz prijaznosti v Društveni čebelarni v Ljubljani.

Prodajam za 100 dinarjev 7 letnikov Slov. Čeb. (1930—1937), lepo vezanih v tri knjige. Franc Horvat, Krčevina 91, p. Vurberg pri Ptujju.

Prodajam 6 A. Ž. panjev, dobro prezimljenih in čistih, prav poceni. Janez Topolovec, Stoper-ce 12, p. Rogatec.

Dobro ohranjen čebelnjak z 20. A. Ž. panji in vsem orodjem zaradi smrti čebelarja ta-koj ugodno prodajam. Ponudbe je poslati na Svenšek A., Ptuj, Brstje št. 2.

Člani podružnice Dobra-Vintgar prodajo 20 A. Ž. panjev s satjem in čebelami in 30 kg čistega voska. Cena po dogovoru. Pišite na naslov Sodja Jože, čeb. in pos., Dobra-Vintgar 28.

Kupim 20 dobro ohranjenih praznih A. Ž. panjev. Ponudbe na Ivan Šimene, Beričevo 1, p. Dol pri Ljubljani.

Prodajam 10 naseljenih in 12 praznih A. Ž. panjev ter stalen čebelnjak sredi ajdovega polja pod Krimom. Naslov pove Društvena čebelarna v Ljubljani.

Prodajam 10 dobro prezimljenih kranjičev. Cena po dogovoru. Pišite na naslov Franc Mrak, Smoldno 5, p. Poljane nad Škofjo Loko.

Prodajam 10 A. Ž. panjev na 9 šatov z zelo močnimi družinami in 2 leti starim satjem. Cena po dogovoru. Panji so novi. Hmelj Franc, Radeče pri Zidanem mostu.

Prodajam 50 kg ajdovca, garantiran pitanec. Cena 22 Din za kg, franko postaja. Skebe Franc, čebelar, Hinje, Dolenjsko.

Kupim večje število obljudenih A. Ž. panjev z močnimi družinami in zadostno zalogo. Po-nudbe je poslati na Čebelarsko podružnico v Črnomlju.

Prodajam 30 obljudenih, zdravih, dobro prezimljenih A. Ž. panjev in 4 polovične plemenjake, 12 praznih A. Ž., 5 praznih polovičnih in 17 praznih eksportnih. Vsa natančnejša pojasnila daje A. Šifrer — Laporje.

Prodajam čebelnjak na vozu z 32 A. Ž. panji in 16 posameznih A. Ž. panjev. Cena po do-govoru. Ul Leopold, čebelar, Dobrunje 29, p. Pesnica.

Poceni prodajam stiskalnico za vosek, sistem Pavlin, skoro še nova in več različnih čebelar-skih potrebščin. Alojzij Trink, v Ljubljani, Linhartova 16.

Prodajam ali zamenjam za čebele skoraj novo harmoniko štirivrstno, triglasno, močno do-nečo, trvdke Lubas, Ivan Ogrinc, čebelar, Berlog 8, p. Vel. Lašče.

Prodajam več sto čebulic divjega spomladnega žefrana po 1.—Din. Pri večjem odjemu po-pust. Smolak Mihael, Sv. Danijel, p. Prevalje.

Glasiló Slovenskega Čebelarskega društva v Ljubljani

Izhaja mesečno. — Urejuje: Avgust Bukovec, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 14

Številka 5

V Ljubljani, 1. marca 1938

Letnik XLI

Zboljšujmo naše čebele

Jos. Verbič, Ljubljana.

Čebele si zboljšujemo, ako jemljemo za pleme vedno le najboljše živali obeh spolov. Poleg tega moramo pri današnjem načinu čebelarjenja smatrati vzrejo matic kot zelo važno in kot posebno čebelarsko opravilo. Ta načela so razširjena in pripoznana po vsem čebelarskem svetu.

Za novo leto me je obiskal čebelar, mlad kmetovalec, in začela sva razgovor o slabih čebelarskih letinah. Pa nenadoma mi je zastavil več vprašanj, ki se tičejo zahteve, omenjene v naslovu. Ker se mogoče še tudi komu drugemu porajajo taka vprašanja, a nima prilike, da bi jih spravil pred pojasnjevalca, zato mislim, da je primerno, da jih objavim z odgovori vred.

Prvo vprašanje je bilo: „Zakaj ste pričeli z nepotrebnimi novotarijami o vzreji matic in o zboljšanju čebelnih rodov?“

Vprašanje mi je neprijetno zazvenelo in odgovoril sem:

„Motite se prijatelj in prehitro sodite!

Čebelarski referent pri banski upravi, g. Jože Okorn je že pred 15 leti prirejal tečaje za vzrejo matic in za zboljšanje našega čebelnega plemena. Nekateri naši čebelarji so se pa še prej zavzemali za to stvar in pisali o njej. Le poglejva nekoliko starejše letnike „Slov. Čebelarja“!

Leta 1913. je na 69. strani pisal kmetijski strokovnjak Fr. Štupar sledeče: „Če nečemo, da nam čebelarstvo propade in če nečemo izgubiti tako cenjene kranjske čebele, se moramo zdramiti in iznova posvetiti nekoliko skrbi tudi naši izborni čebeli: koliko bi kak drug narod rad žrtvoval, če bi bil na našem mestu! Zganimo se tudi mi

in dosegli bomo, da bodo naše čebele še bolj iskali vnanji čebelarji.

Pri pospeševanju čebelarstva se moramo v splošnem v prvi vrsti brigati za to, da se zopet splošno razširi naša čista čebelna pasma in končno moramo na vsak način skrbeti, da se že po naravi dobra kranjska čebela s pametno vzrejo v smislu sedanjih znanstvenih pridobitev zboljša, da bo nadkriljevala vse druge pasme.“

Istega leta pa je na 71. strani objavil sedanjí urednik S. Č., g. Bukovec članek, ki je vreden, da bi ga v celoti zopet ponatisnili. Preberiva pa sedaj le dva odstavka, ki se glasita: „Vsi oni, ki vam je slovensko čebelarstvo pri srcu, poučite kmetijskega čebelarja o madežu, ki se je pojavil na kranjski pasmi, pokažite mu, kakšna je križanka in pojasnite mu, zakaj je v sramoto naši čisti pasmi. Silite ga na to, da v svojem čebelnjaku ne bo trpel križank in da bo zazimoval le matice, ki so čiste krvi. Kadar iztrebimo tujko, ki jo je zanesel vrag v naše kraje, pojdemo lahko korak naprej s tem, da bomo začeli izbirati iz čistih sivk najzlahtnejše, najrodovitnejše plemenjake oziroma matice. Takrat bo naša čebela pokazala, kaj zmore in čudil se boš ti, slovenski čebelar, kakšen biser si imel v rokah, pa ga nisi znal ceniti in čuvati.“

Poglejva še, kaj piše A. T. v letniku 1914, stran 66: „Gledati moramo, da naša domača pasma ostané čvrsta. To se zgodi z modrim izbiranjem onih matic v plemenske namene, ki izhajajo iz najbolj močnih in bogatih družin. In najbrž bo treba kmalu kaj ukreniti, da se bo tudi oplemenjenje matic tako vršilo, kakor so uvedli v Švici, kjer se pršenje matic vrši v prašilnicah (= na plemenilnih postajah). Tu se vzrejajo trotje iz najboljših panjev, in le potem se morejo

najboljše lastnosti zaroda zagotoviti, če sta matica in troj najboljše plemenske vrednosti.“

Veliko podrobneje piše in daje navodila o zboljšanju čebel M. Zupan leta 1920. na 74. in 75. strani.

Podobnih člankov je v društvenem glasilu še mnogo, pa nimava časa, da bi vse poiskala in prebrala. Vsekakor pa vas moram seznaniti z najvažnejšimi odstavki dopisa, ki ga je objavil v „Slov. Čebelarju“ N. F. leta 1921. Na strani 181. imamo sledeča navodila:

„V zadnjih letih pri nas moderno čebelarstvo močno napreduje. Ta pojav moramo z veseljem pozdraviti, nikakor pa se ne smemo zadovoljiti samo s tem, da se razširjajo moderni panji, temveč moramo v prvi vrsti obračati vso pozornost tudi izboljšanju naše pasme.

Pogoji za izboljšanje so:

1. da gojimo čisto pleme,
2. da odbiramo le najboljše panje za pleme,
3. da natančno zabeležujemo rod, starost in rodovitnost matic, donos medu, razvoj i. t. d. pri vsakem posameznem panju,
4. da pravilno vzgajamo matice,
5. da začnemo prirejati plemenilne postaje za prašenje matic.

Vsi se zavedamo, da ako ne gojimo čistega plemena, ne moremo govoriti o izboljšanju naše čebele. Toda naša skrb bodi, da odstranimo vse križanke. Za pleme pustimo samo tiste panje s čisto kranjsko čebelo, ki so nas med letom zadovoljili glede množine pridelka in tudi z razvojem.

Nikakor pa ne zadostuje, da si vzredimo lepe matice iz dobrih plemenjakov, ampak moramo skrbeti tudi za to, da se bodo oprasila le z dobrimi troji. To pa je le mogoče, ako dosledno pospešujemo trojjo zalego le v plemenjakih z dobrimi lastnostmi in v manj vrednih družinah jo pa po možnosti omejujemo. Še lepše uspehe bomo dosegli, ko bomo imeli plemenilne postaje za prašenje matic in to v krajih, kjer z gotovostjo lahko računimo, da se bodo matice oplemenile z izbranimi troji. Slovenci takih postaj žalibog še nimamo, je pa zadnji čas, da jih začnemo ustanavljati.“

Tako so pisali pred 18 leti. Mislim, da so vas ti članki dovolj prepričali, da nisem jaz in ne društvo šele sedaj pričelo pisati

o zboljšanju čebel in da tako delovanje ni novo in nepotrebno. Če bi vam pa še navedel, kaj čebelarji drugih narodnosti v tem pogledu delajo, bi bili gotovo iznenađeni, da smo ravno mi tako „zaspani“.

Pa mož se ni dal omeščati in je zastavil še tole vprašanje:

„Pa zakaj se naši čebelarji niso odzvali tem nasvetom?“ Zadevo sem mu razložil takole. „Mnogi čebelarji so začeli odbirati matice za pleme in to še sedaj delajo! Za plemensko odbero trotov pa niso imeli doslej posebnega zanimanja. Ustanavljanje plemenilnih postaj, kjer pridejo izbrani trotje do veljave, je za posameznika težavno. Poleg tega je bilo do nedavnega časa že samo čebelarjenje po sedanjem načinu nekaj popolnoma tujega. Treba se je bilo priučiti opremljevanja panjev, žičenja satnic, prestavljanja zalege, odkrivanja satov itd. Nismo mogli in smeli zahtevati preveč novosti istočasno. Sedaj je to laže, ko si vsakdo, ki se zanima za čebele, more ogledati njihovo sodobno opravljanje v vsaki vasi, in ko lahko vsakdo takorekoč prinese nekaj znanja o modernem oskrbovanju čebel že na svet. Sedaj je pa že čas, da naredimo še korak naprej in se poprimemo še ostalih manj znanih čebelarskih poslov.“

K temu nas sili tudi dolga vrsta slabih letin. V dobrih časih se malo brigamo, ako se nekaj panjev ne izkaže. Slabičem radi prizanašamo, ker nam dajo čebele v celoti vendar lep dohodek. Ob slabih letinah so nam pa one čebelne družine, ki ne nabe-rejo niti lastne zimske zaloge, v veliko breme. Takrat spoznavamo vrednost dobrih družin in kar sama se nam poraja želja po zboljšanju in izenačenju naših malih delavk.“

Pa je bilo izgovorjeno še sledeče vprašanje:

„Slišal sem, da naši pradedje, ki so čebelarili v kranjičih, niso odbirali čebel za pleme in niso poznali umne vzreje matic, pa so vendar uspešno čebelarili.“

„Niste dobro poučeni, prijatelj,“ sem mu odgovoril. „Tudi naši davni predniki so že dobro poznali plemensko odbero. Splošno je znano, da so čebele v jeseni žveplali. Pa ne vseh od kraja! Med tistimi družinami, ki so bile obsojene na smrt, so bile vse tiste, ki se niso obnesle, torej vse, ki niso imele matic, ki bi rodile zadostno število pridnih in zdravih čebel. Vse take čebelne dru-

žine z omenjenimi slabimi maticami so naši predniki vsako leto podrli in s tem izločili iz reje, da niso v prihodnjem letu vplivale na ostali čebelni zarod. Matic res niso posebej vzrejali, ker so čebelarili na roje in so razpolagali vedno z zadostnim številom mladih matic.

Dandanes, ko čebelarimo na med, preprečujemo rojenje in nihče ne žvepla čebel. Zato je tudi več ali manj panjev s slabimi, manjvrednimi ali starimi maticami, ki nikdar ne store tega, kar store dobre in mlade. Čebelar, ki hoče pridelati kolikor največ mogoče medu, se mora oprijeti vzreje matic kot posebne veje čebelarstva.“

Čebelar je imel še en pomislek, na katerem sem moral odgovoriti. Dejal je:

„Mi kmetjski čebelarji imamo premalo časa, da bi se ukvarjali s takimi posli!“

„Delo ni tako zamudno, kakor se zdi človeku, ki mu je to opravilo tuje. Če si spreten in imaš nekaj vaje, ti bo šlo hitro od rok. Natančno opazovanje, ocenjevanje in zapisovanje čebelnih svojstev, ki igra pri našem stremljenju veliko vlogo, izvršimo mimogrede pri drugih čebelarjskih opravilih. Vzreja matic je lahko zelo preprosta ali pa tudi zelo zamotana. Navodila imamo v zadnjih letnikih Sl. Čebelarja in v Jugovi knjigi „Praktični čebelar“. Nerodno je le, da niso popolna, in da so raztresena po raznih mestih. Čebelarstvo društvo stori vse, da bi to posebno stroko čebelarstva svojim članom olajšalo. Ustanovilo je in vzdržuje plemenilno postajo na Kopiščih ob Kamniški Bistrici in pomaga ustanavljati druge take naprave. Poleg tega prireja vsakoletne tečaje za vzrejevalce matic, deli denarne nagrade za vzorno vzrejanje plemenskih živali, ter je vedno pripravljeno, da daje svojim članom vsa potrebna pojasnila. Sedaj sta čas in prilika najugodnejša, da se resno poprimemo zboljšanja naših čebel.“

Po teh besedah sva se z znanecem, ki je pokazal, da ima mnogo možgan, a malo izkušenj, poslovalo. Na njegovem obrazu sem razbral, da razgovor ne bo ostal brez uspeha. Da bi bilo tudi pri bralcih tega članka tako!

Izdelovanje satnic v moji praksi

Josip Kajfež, Nova Sela.

Takoj v začetku mojega čebelarjenja se me je oprijelo stremljenje po satnicah iz lastnega voska in mi ostalo vse do danes.

Nekajkrat sem poizkusil dati drugim satnice v izdelavo. Bile so res lepše od mojih, Imele so vsaj lepše in globokejše celice, vendar nisem bil nikoli ž njimi prav zadovoljen. Zato sem ostal pristaš lastne izdelave.

Ne morem pa tudi trditi, da bi bil kdaj popolnoma zadovoljen s svojimi satnicami, vedno me je begala še kakšna pomanjkljivost, zlasti me je dražila zavest, da ne morem priti do popolnejših celic. Napredoval sem šele v zadnjih letih, ko sem se ponovno z vnemo poprijel čebelarstva in tudi izdelovanja satnic. Dobro ločila in pravilno kuhan vosek sta pri meni glavna napredka v tem oziru.

Sicer vsaka novejša knjiga poudarja, da je treba varčevati z ognjem pri kuhanju voska, le verjeti nisem mogel, da je treba res tolike previdnosti. Preden stresemo voščine v krop, moramo zdobiti sleherno kepo na prav male koščke, tako da se tako rekoč takoj raztopijo, čim pridejo v krop. Čim manj vosek segrevamo, tem prožnejše so potem satnice. Znano je namreč, da so domače satnice mnogo bolj krhke, ko tovarniške, so pa zato stanovitnejše proti bušenju. Meni je izbušnjena satnica prav za prav neznan pojav.

Pred ulivanjem satnic razbijem hlebce na čim manjše kose. Opozarjam, da je mrzel vosek mnogo laže razsekati ko toplega. Te male kose raztopim v 2—3 litrski, dobro emajlirani posodi in segrevam polagoma pri enakomernem ognju, dokler se na vrhu ne pričenjajo delati mali mehurčki. Ko se ti pojavijo, odstavim posodo, ali pa dodenem nove kose voska in mešam. Preden zajamem vosek, da začnem vlivati satnice, počakam, recimo deset sekund, da se premešani vosek nekoliko umiri. Če ti je do lepih satnic, moraš imeti tudi dobro očiščen vosek, za kar je treba skrbeti že pri kuhi. Znana skrivnost za to tiči v tem, da moraš vroči lonec z voskom dobro oviti s cunjami, da se vosek prav počasi ohlaja in se vsa nesnaga usede na dno. Kalež moramo dobro odstrgati s hlebca. Če še skrbno pobereemo peno z vročega voska, ima blago znatno svetlejšo barvo.

Da je treba pri izdelovanju dobrih satnic tudi dobrega ločila, sem vedel že davno. Toda, ko sem prišel na novo ločilo, sem resničnost te trditve šele prav za prav spoznal.

Iz raznih vzrokov sem uporabljal zelo različna ločila. Najbolj priporočajo špirit, med in vodo, toda ta zmes je najdražja. Največkrat sem uporabljal sadjevec ali

vino, ki pa vplivata na barvo voska. Krompirjeva voda in mleko se primeta satnic, da dobe plesnivo zunanost. Tudi nobeno drugo ločilo me ni zadovoljilo. Po daljših izkušnjah sem zasledil, da je prav dobro ločilo mešanica škroba in medu posebno še, če je mešano pravilno in je dodatek vode pravi. Na 1 l vode moramo vzeti 100 g medu in 22 g škroba, kakršnega rabijo perice. Označena količina se nanaša na rižev škrob, kako je s pšeničnim, ne vem, mislim pa da da bo enako. Škrob raztopimo v mlačni vodi, pristavimo k ognju in neprestano mešamo, da zavre. Nato dodamo določeno količino medu in zmes kuhamo še 10—15 minut.

Za izdelavo 5 kg satnic je treba 2½ l takega ločila, pri večji količini še razmeroma manj, tako da stane za 1 kg satnic 1 Din.

Po raznih listih opozorjen sem opazil, da izdelujejo podjetja satnice z različno velikimi celicami. Da tudi to stvar preizkusim, sem čital razne tozadevne razprave. Prišel sem celo primerjati razne satnice z naravnim satjem. Prišel sem na neverjetne razlike. Rezultat mojega raziskovanja je bil, da sem se odločil za celice, ki so najbližje naravnim, oziroma za take, ki so celo malo večje. Naročil sem nekaj satnic z zaželenimi celicami in si vlil lastno stiskalnico. To je bilo najcenejše in najenostavnejše.

Moja stiskalnica ima bakren okvir, ki je pokositren, in je prav slična Rietschejevi ter me stane okrog 300 Din. Kar se tiče ročnosti moram priznati, da je težja od originalne, vendar smo lani napravili v enem dnevu ž njo okrog 200 satnic, letos pa menda še precej več.

V izdelovanju stiskalnic me je uvedel naš tovariš Tomaž Bambič iz Čušperka, ki mi je tudi vlil prvo, kar bo rad storil tudi drugim tovarišem proti mali odškodnini. Stiskalnico z lesenim obodom bi naredil najbrž ceneje kot stane moja.

V sedanjih stiski za denar je na mestu, da si podeželski čebelar napravi kar največ orodja sam. Opozarjati pa moram, da se naj loti dela le oni, ki čuti v sebi primerno sposobnost in nekaj izurjenosti v dotični stroki. Prav tako priporočam, da se ravna točno po tovarniških in obrtniških vzorcih, ki si naj jih prej ogleda ali izposodi pri svojih tovariših. Ravno pri čebelarjih opazam, da krenejo radi na stranpa in se oddaljujejo od pravilnega čebelarstva ter trpe pri tem občutno škodo.

Satnice s povečanimi celicami sem lani preizkusil in so se obnesle čisto dobro. Če se mi bo pa zahotelo drugih, si bom napravil za 10—20 Din zopet novo stiskalnico za

satnike. Toda na to sedaj še zdaleka ne mislim, ker sem z dosedanjimi zelo zadovoljen.

Slaba praha matic v l. 1936

Vladi Martelanc, Črnomelj.

Poročilo g. preds. prof. Verbiča o čebelni plemenilni postaji na Kopiščih za l. 1936. ter razgovori z nekaterimi večjimi čebelarji so me napotili, da izpregovorim nekoliko besed o predlanski prahi matic. Na žalost moram priznati, da tako poraznega plemenjenja nisem doživel v vseh svojih letih čebelarjenja.

Da se iznebim starih, kupljenih matic neznanega porekla, sem sklenil, da jih l. 1936. izmenjam kakim 40 družinam. V začetku marca sem namreč opazil pri dveh maticah, ki sta bili sicer nekoliko let rekorderki, da sta kakor bi odrezal začeli zalegati same trote. To mi je dalo tudi pogum, da sem se odločil za tako obsežno operacijo. Dejstvo, da konec maja nekateri drugci nikakor niso mogli srečno izprašiti matic, kakor tudi stalno deževno, hladno vreme, me ni odvrnilo od te namere. Sklenil sem, za vsako ceno zavarovati si hrbet z mladimi maticami. V ta namen sem nekaterim izrojencem odličnih svojstev vzel najlepše pokrite matičnike, jih zavaroval v vzrejnih matičnicah, postavil na vzrejene satnike in vrnil družinam, vsaki po 20. Mlade izležene matice so čebele skrbno negovale in niso prvi teden nobene zanemarile. Ko sem zapazil, da eni izredno dvorijo, sem vse druge odstranil in jih porabil pri prašilčkih v plemenilnikih. Izvoljenko sem prihodnji dan izpusil in so jo čebele potrdile. Na ta način sem pridobil okoli 60 brezhibnih mladih matic, kljub temu, da sem jih četrtno pri odberi zavrgel. Ta poskus me je tudi uveril, da se na ta način ubranimo drugcev s 100% zanesljivostjo. Nekoliko dni pred naselitvijo 30 plemenilnikov, sem štiridesetim k rojenju stremečim plemenjakom odvezel matice. Takoj naslednji dan sem jim dodal v matičnicah priprte mlade matice, da poizkusim, koliko odstotkov jih bo sprejetih. Po treh dneh sem te matice, ki so bile vse zelo živahne in dobro hranjene, izpusil med čebele in radoveden čakal uspeha. Proti pričakovanju je približno 8% družin

sprejelo matice, ki so se vse srečno oprasila, tako da je trajalo razdobje brez zalege v dotičnih panjih le kakih 9 do 10 dni. Vsi ostali panji so pa ostali zvesti lastni matični zalegi in vse dodane matice, čeravno so bile šele tretji dan izpuščene, pomorili. Poudarjam pa, da nisem tega poizkusa napravil morda iz nevednosti, ampak zgolj zato, da preizkusim, koliko osirotelih panjev sprejme neoprašeno matico. Značilno je tudi, da sem istočasno naredil 5 prašilčkov na 3 sate, ki so vsi sprejeli na enak način dodane mlade matice. Isto sem napravil nekaj popreje pri narejenih rojih s 5 sati zalege, od katerih je le polovica sprejela dodane mlade matice. Iz navedenega sklepam, da se zmanjšuje odpor čebel proti dodanim mladim maticam sorazmerno z močjo in delitvijo posamezne družine. Čim manjša družina, tem manjši odpor.

Po tem poizkusu je prišla na vrsto splošna praha matic, tudi tistih v plemenilnikih. Vreme se je v tistih dneh kot nalašč poslabšalo. Lilo je v presledkih skoro 10 dni pri temperaturi izpod 12° C; to je bilo v začetku junija. Najprej sem zapazil izgube matic pri plemenilčkah. Sonce, ko je posijalo za kratek čas, je izvabljal na praho matice, ki se povečini niso utegnile vrniti k svojim družinam, ampak so popadale kar pred hramčki na tla, seveda tako otrple in mokre, da so bile izgubljene. Posledica temu je bila, da se je v plemenilnikih srečno oprasila le 20% matic. Nekoliko bolj uspešna je bila praha pri ostalih družinah, to je pri izrojencih, narejenih rojih in trosatnih prašilčkih. Od teh se je oplemenilo povprečno 60% matic. Dobro, da sem kasneje pomagal ponesečencem z zalego in zaprtimi matičniki iz ostalih panjev, sicer bi bila izguba še občutnejša.

Z opisanim pa smole še ni bilo konec, ampak je sledilo še presenečenje pri opršenih maticah. Kaj takega še nisem doživel in najbrže tudi ne bom več doživel. Končna slika je bila takale: brezhibnih matic je bilo 70%; takih, ki so zalegale odlično 3—6 tednov in sredi plodnega dela naenkrat odpovedale, je bilo 10% (brez znakov jalovosti); 18% je bilo takih, ki so že iz početka raztreseno zalegale, pretežno trotjo zalego. Končno naj omenim še 2—3% onih matic, ki so do ajde normalno zalegale, a so jih čebele med pašo odstranile, oziroma

so si izpodredile nove matice. Največjo pozornost sem osredotočil na onih 18% matic, ki so od početka pričele zalegati raztreseno (mešano) zalego. Čim je zalegla taka matica prvih 10—20 jajčec, sem panj zaznamoval z velikim vprašajem. Izkazalo se je, da se nisem v oceni nikjer zmotil, ker so matice čebele večinoma kar same odstranjevale, potem pa napihovale ničvredne matičnike. Te sem moral takoj nadomestiti z godnimi matičniki, če sem hotel ohraniti družine. Spoznati delno ali popolno trotovko že po prvih jajčecih, pomeni rešiti marsikatero družino gotove propasti. Nezmotljivo presojo v tem pogledu mi je prineslo ravno l. 1936.

Ta edinstven pojav v moji dolgoletni praksi si ne morem še danes pravilno razlagati. Zaman sem ugibal in iskal pravih vzrokov. Ker tudi v „Čebelarju“ ni o sličnem nihče potožil, sem mislil, da je mogoče bil to osamljen pojav. Prvotno sem sumil, da gre za kako epidemijo na spolovilih matic ali trotov. Nameraval sem poslati nekoliko takih matic v temeljito preiskavo. Pozneje sem to nameró, žal, opustil, ker sem bil skoro prepričan, da je morala vplivati na nepopolno praho izredno nizka temperatura. Ali ni možen v takih okoliščinah tudi prehlad spolovil?

Izreden primer sem doživel tistega leta pri nekem čebelarskem amaterju. Pri treh drugih je polnih 6 tednov čakal na oplemenitev matic. V tem razdobju so se dogajale naravnost neverjetne reči. Matice so na prahi padale, ali pa so se tako slabo oprasila, da so jih čebele kot za stavo odstranjevale. Neka družina je šele tretjo dodano matico srečno oplemenila, pa še to šele konec junija, ko se je vreme nekoliko ustalilo.

Isto so v Beli Krajini doživeli v večji ali manjši meri skoro vsi čebelarji, predvsem pa oni, ki so v večjem številu izmenjavali matice. Naj omenim na tem mestu g. Košaka z Grosupljega ter predsednika pribinške podružnice, g. Gabrijana, ki sta mi dala pobudo, da obelodanim svoje zapiske iz tega nesrečnega leta.

V strahu sem pričakoval, ali se bodo posledice izza l. 1936. pojavile tudi pri maticah l. 1937., kar se pa hvala Bogu ni zgodilo. Namesto tega smo morali izpiti drugo grenko kupo razočaranja — slabo letino.

Kotiček za radovedneže

1. Lani kupljene satnice so postale čez zimo sivkaste, kakor da bi bile plesnive. Imel sem jih spravljene v nezakurjeni sobi. Ali so take satnice čebelam škodljive? U. L. na V.

To ni plesen, marveč nekak puh, ki se napravi in vsakem vosku, če je dalj časa v shrambi. Puh na satnicah pomnožujejo še ločila, ki jih uporabljajo pri izdelovanju satnic (medena voda, krompirjevka, škrob). Zaradi tega satnice niso nič slabše. Denite jih za nekoliko minut na toplo pomladanje solnce ali nekoliko trenutkov nad soparo, pa bodo zopet lepo rumene. Vendar potem ne bodo nič boljše in čebelam ljubše.

2. Člani naše podružnice bi si radi nabavili stiskalnico za satnice. Ali bi se njena nabava izplačala? Čebelarimo večinoma s premičnim satjem. Ne vemo pa, ali bi bilo voska na razpolago, ker ni kranjičev, satja pa je tudi škoda izrezovat iz satnikov dokler ni staro. M. I. pri C.

Izdelovanje satnic z ročno stiskalnico je precej kočljiva zadeva. Izplača se le onemu, ki ima dovolj spretnosti v tem poslu. To si pridobimo z večletno vajo.

Precej časa preteče, preden nam gre delo gladko od rok. Treba je, da ima vosek pravo toplino, da je stiskalnica pravilno temperirana in da si zna človek pomagati, če se satnice — gorje ga čebelarju! — prijemajo stiskalnice. Kakih 8—9 satnic na kg voska se že še navadiš izdelovati, toda 12 do 13 jih spravi skupaj le izredno spreten stiskač. Meni se to nikdar ni posrečilo, čeprav sem jih v mladih letih mnogo izdeloval. 10 do 11 na kilogram sem jih napravil, več pa ne. Menda je za to treba kar dveh stiskačev; tako vsaj trdijo štajerski čebelarji, ki se z izdelovanjem satnic na ročno stiskalnico precej ukvarjajo.

Na ročno stiskalnico napravljene satnice se prav nič ne potezajo (raztezajo), njih slaba stran pa je izredna krhkost. Kadar so mrzle (od novembra do aprila), so občutljive kakor steklo. Zato niso sposobne za razpošiljanje. Čebele jih primejo zelo rade.

Na Kranjskem smo izdelovanje satnic na ročno prešo popolnoma opustili, ker se nam delo ni izplačalo. Bolj prikladna je zamenjava voska za satnice. Če nimate domačega voska, ga boste morali pač kupiti. Svetujem Vam, da si stiskalnico kje izposodite in poskušate, kako bo šlo in se šele potem odločite za nakup. Stiskalnice ima na zalogi D. Č.

3. A. Ž. panji so razmeroma dragi, zato jih čebelarji tudi sami izdelujejo. Za mizarsko orodje prijemajo tudi ljudje, ki jim manjka sleherna mizarska spretnost. Njih izdelki so kaj klaverni, kar neugodno vpliva na čebelarjevo razpoloženje pri obratovanju. Panji, ki jih izdelujejo samouki, tudi nimajo tržne vrednosti in vsak se jih brani. V velikem interesu našega čebelarstva bi bilo, da bi naša D. Č. imela na zalogi panje v delih, ki bi jih čebelar lahko sestavil sam. Nemci, zlasti pa Američani so ta problem že davno rešili. Tvrdba Root v Ameriki razpošilja take panje za majhen denar. Posamezni kosi so zelo natančno izdelani in prirezani, tako da panj lahko sestavi tudi nevešč čebelar. Les je skrbno izbran in prekuhan, da se prav nič ne veži in krči. Ali bi ne bilo mogoče kaj takega tudi pri nas?

Seveda bi bilo mogoče, če bi imeli v Jugoslaviji panje enotnega sestava. Panji v delih se izplačajo le pri velikem odjemu. Med vojno nam jih je dobavljala neka lesna industrija v kamniškem okraju. Obnesli se niso, ker so bili v tehničnem pogledu pomanjkljivi. Tudi les ni bil prvovrsten. Nedvomno pa je, da bi izdelovanje takih panjev pomenilo velik napredek za naše čebelarstvo. Skaženi panji bi bili v čebelnjaku redka prikazen, in marsikdo, ki sedaj ne zmore denarja za A. Ž. panj, bi si jih potem omislil.

To vprašanje, ki ga je stavil nekdo izmed naših odličnih čebelarjev, je vsega uvaževanja vredno. Kaj se pravi natančno mizarsko delo, sem se prepričal l. 1905, ko sem dobil iz Nemčije 60 gerstungovcev v delih. Posamezni deli so bili izdelani tako natančno in solidno, da je panje lahko sestavljal tudi največji nerodnež. Bili so iz borovega lesa; pa še kakšnega! Tako lepega nisem videl ne prej ne pozneje. Še danes, po 32 letih je les zdrav do zadnje rasti. Cena panjev je bila takrat nizka, da bi jih doma za ta denar nihče ne naredil. Pa saj jih tudi nihče ni znal. Naj bi o tem razmišljali tisti, ki izdelujejo panje na debelo. Morda bi pa le bilo iz te moke kaj kruha?

4. Že večkrat smo bili vprašani, ali se še kdo peča s slikanjem panjskih končnic po starem načinu. Nismo vedeli za nobena slikarja. Sedaj nam je kranjska podružnica sporočila, da slikarski mojster Bradaška v Kranju prevzema tudi taka dela. Pri tej hiši so končnice slikali že v starih časih, zato imajo v tem poslu do-

volj znanja in spretnosti, kar je važno za trpežnost slik. Cena po dogovoru!

5. Imam priliko, da poceni kupim nekoliko dobro ohranjenih panjev, plaši pa me misel, če niso morda okuženi, ker so vse čebele v njih tekom zadnjih treh let pomrle. Vem, da panje najbolj zanesljivo razkužimo s svetilko za spajanje, vendar ne bi rad imel počrnelih in ožganih. Ali bi bili panji dovolj razkuženi, če bi jih znotraj napojil s firnežem ali pa terpentinom in firnežem? Mislim, da tudi ne bi škodovalo, ako jih poprej operem z vrelo sodo. Ali je še kaka druga tekočina, s katero bi brez ognja lahko razkužil panje? A. F., B. pri P.

Za razkuževanje panjev ne poznamo drugega sredstva kakor vrelo sodo in spajalko. O vsem tem je obširno pisano v Jugovi knjigi „Praktični čebelar“, oziroma v prof. Verbičevi brošuri o čebeljnih boleznih. Včasih so priporočali formalin, toda njegovi plini ne prodrejo dovolj globoko v les, da bi bilo razkuževanje dovolj učinkovito.

S samim firnežem ali terpentinom ne morete panjev razkužiti, zato boste morali seči po vreli sodi ali pa spajalki. Ne razumemo, zakaj se spajalke branite.

Saj ni treba panjev tako obžigati, da postanejo črni. Če boste obžigali pravilno, bo les postal le nekoliko rumen, ne pa črn. Planien je tako zelo vroč (več sto stopinj), da če zadene les le za hipec, je že dovolj za temeljito razkuženje. Vzemite kako desko in vadite se obžigati, tako da ne bo les počrnil. Saj gre, le poskušajte. Rešetke in okenca kuhajte v vreli raztopini sode, istotako vratca, če je dušnik opremljen z žično mrežo.

Jaz bi panje obžgal, nato pa napojil s firnežem ali pa razkužil z vrelo sodo, nato umil s čisto toplo vodo in napojil s firnežem.

Odgovor na 3. vprašanje v 2. št. Sl. Č.

Vašo dopisnico mi je izročil g. urednik, da jaz nanjo odgovorim.

Pred vojno sem si bil tudi jaz omislil nekaj takih panjev, pa ne zato, da bi v njih poskušal preprečevanje rojenja, ampak, ker sem hotel v takih panjih prezimovati po dve družini, eno spodaj, eno zgoraj. Srednji oddelek pa sem nameraval zapažiti s slamo. Pripomniti moram, da se mi prejšnje poskušnje prezimovanja dveh družin v običajnih A. Ž. panjih niso obnesle. Spodnja je spomladi redno zaostajala, ker je skozi tanke deščice uhajala

gorkota v medišče. V Ilirski Bistrici, kjer sem prej bival, je glavna in edina naša paša meseca junija. Zima zaradi bližine morja ni tako ostra kakor v Ljubljani, kljub temu, da leži 100 m višje, vendar pa je spomladi razvoj rastlinstva za kakih 14 dni za Ljubljano. Kakor znano, morajo biti družine ob začetku glavne paše na višku, če hočemo doseči uspehe. To doseči pa se mi ni vedno posrečilo. Zaradi tega sem nameraval družini, kateri sem prezimoval v vsakem novem panju, pred začetkom glavne paše združiti, da bi na ta način ojačena družina bolje izkoristila glavno pašo kakor posamezna. Pri tej priliki pripominjam, da je tako združevanje slično omejevanju zalege pred pričetkom glavne paše v posameznih družinah, ker medtem, ko omejimo tam zalego na polovično število satov, zalega pri združenih družinah ena sama matica za dve družini. Seveda je treba v zadnjem primeru po končani paši narediti roje, da pridobimo nove družine, ki jih prezimujemo v gornjem medišču. Ta način se pri meni zato ni obnesel, ker sem začel čebele prevažati v razne paše: na zlato rozgo, kostanj, ajdo in hojo. Te paše so v onih krajih v juliju, avgustu in septembru prav izdatne. Ni mi tedaj kazalo, omejevati zalege, ampak priganjati sem moral družine od spomladi do jeseni, da so ves čas pridno množile zalego. Tega načina se bom držal tudi sedaj, ker hočem prav tako s prevažanjem izkoriščati razne paše.

Čebelnjak v Ilirski Bistrici s šestnajstimi panji na tri oddelke so mi neznani zlikovci, ko so hoteli izprazniti polna medišča, po nerodnosti zažgali, zato nisem s poskušnjami nadaljeval.

Kakor razberem iz vaše dopisnice, čebel ne prevažate, omenjate pa ne, kdaj je pri vas glavna paša. Iz okolnosti, da hočete roje zabranjevati, sklepam, da je ta v pomladanjih mesecih, v maju ali juniju. Če je takrat, lahko postopate tako kakor gori opisujem. Prezimujte v posameznem panju dve družini, pred pričetkom glavne paše ju pa združite.

Načina, da bi na enostaven način popolnoma preprečili rojenje, žal do danes še nismo izumili, pač pa nam je mogoče rojenje vsaj za tri tedne zadržati, in sicer s prestavljanjem. Toda tudi to koristi le takrat, če se v družini še ni pojavil rojivni nagon. Če to opazimo, je najboljšo, da predstavimo družino s satjem vred, toda brez matice, v drug panj, ali pa v panjih na dva oddelka in z gornjim žrelom v gornji

oddelek, ki ga seveda moramo tesno ločiti od spodnjega. Spodnji družini pustimo matico, pri kateri se potem zberejo vse letalke. Gornja družina si pa vzgoji mlado matico. Ko je ta oplojena, odstranimo staro matico in združimo družini. Taka družina ne roji več v tem letu. Isto naredimo lahko tudi v panju na tri oddelke, to pa le tedaj, če smo v njem prezimili le eno družino. Seveda prestavimo v tem primeru satje s čebelami v vrhnji oddelek. Ta bi bil en način, je pa še drugi, ta namreč, da odvezamo družini tri satnike z zrelo zalego in matico ter jo postavimo posebej. Po petih dneh poderemo brezmatični družini vse pokrite matičnike. To pa zato, ker so v teh zgodaj pokritih matičnikih slabo rejene matice. Po nadaljnjih štirih do petih dnevih pa, ko so zadelani še preostali matičniki, odstranimo vse odvišne matičnike, razen največjega. Ko se matica oplodi, družini združimo.

Ko sem ta spis že končal, sem zasledil v 5. številki lista „Jugoslovansko pčelarstvo“

članek belgijskega čebelarja I. Vandegaera, ki opisuje važnost prestavljanja, kakršnega se poslužujemo tudi mi, in pa prestavljanja v panju na tri oddelke. V teh panjih predstavljajo čebelarji zalego iz plodišča v vrhnji oddelek, medtem ko napolnijo srednjega s praznim satjem. Na ta način preprečijo rojenje, vendar pa morajo po osmih dneh pregledati vrhnji nastavek in podreti matičnike, če jih čebele tam nastavijo. Rešetko denejo na spodnji oddelek. Opozorjam čebelarje na ta članek, ker tu ni mesta, da bi podrobneje o njem razpravljali.

Vidite, odgovor je dolg, a ker se ne nanaša samo na Vašo poskušnjo s panji na tri oddelke, mislim, da bo zanimal tudi druge čebelarje. Žal, se Čebelarjevega „Kotička za radovedneže“ poslužuje premalo čebelarjev. Večkrat bi to dalo pobudo za razprave o raznih vprašanjih.

A. Žnideršič.

DRUŠTVENE VESTI

Vabilo na

redni letni občni zbor

Zveze čebelarških podružnic za bivšo mariborsko oblast

ki bo v nedeljo dne 20. marca 1938 ob 9. uri dop. v dvorani Obrtnega doma v Celju, nasproti mestnemu gledališču (vhod iz Vodnikove ulice).

DNEVNI RED:

1. Pozdrav in otvoritev po predsedniku.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Tajnikovo poročilo.
4. Blagajnikovo poročilo.
5. Poročilo računskih preglednikov.
6. Volitev novega odbora.
7. Slučajnosti.

Podružnice mariborskega okrožja prijazno vabimo, da se občnega zbora po svojih delegatih polnoštevilno udeležijo.

ODBOR.

Razpis nagrade.

Čebelarско društvo zopet razpisuje nagrado 400 (štiristo) Din za najbolje urejeno in oskrbovano čebelarstvo z vzorno vzrejo plemenskih živali (matic in trotov).

Potegovati se morejo zanjo le čebelarji, ki goje čiste sivke in ki imajo več kot 10 in manj kot 40 čebelnih družin.

Pred priznanjem nagrade bo društveni zastopnik pregledal prijaviteljevo čebelarstvo in imel tam predavanje.

Če bi nagrado zaslužilo več čebelarjev, bo društvo podelilo tudi več enakih nagrad. Tako nagrajanje bo odslej stalno vsako leto. Prijave sprejema do 1. avgusta odbor SČD.

Pozor štajerske podružnice!

Predsednik „Zveze čeb. podružnic v Celju“, g. Henrik Peternel, se je preselel dne 24. februarja t. l. v Maribor — Podbrežje, Gubčeva ulica 35. Tja naj se mu odslej pošiljajo vsi dopisi, ki se tičejo njega osebno.

Občni zbor. Po sklepu glavnega odbora bo letošnji občni zbor v prvi polovici meseca maja v Ljubljani. Občni zbor namerava odbor zvezati s proslavo 40 letnice društva ter ob tej priliki prirediti tudi razna strokovna predavanja s skioptičnimi slikami in filmom, če ga bo odbor dobil. Vabilo bo objavljeno v prihodnji številki.

Članarina. Začelo se je že novo leto, a članarina za preteklo leto še vedno ni poravnana. Prosimo vse člane, da store svojo dolžnost nemudoma. Naj zamudniki upoštevajo, v kako težak položaj spravljajo društvo z zavlačevanjem plačila. Kdor ni dobil položnice, naj si jo nabavi na pošti in naj jo izpolni z naslovom Slovensko Čebelarstvo društvo v Ljubljani, številka čekov, računa 11.066.

Čebelarstvo. Čebelarstvo so za vsakega čebelarja najvažnejše čtivo. Iz njih si čebelar pridobiva glavne smernice za svoje čebelarstvo. Brez prebiranja knjig je vse čebelarjevo delo polovično, saj mu manjka najpotrebnejših navodil. Društvo ima v zalogi razne knjige; njih imena so bila natisnjena na tretji strani ovojnega lista 1. in 2. Slov. Čebelarja. Čebelarji, pri pomladnih delih vam bodo te knjige izredno služile in vas obvarovale marsikatero škode. Naročajte jih in izpopolnite si svoje čebelarstvo znanje.

Ustavitev lista. S to tretjo številko smo ustavili pošiljanje Čebelarja vsem onim, ki zaostale članarine še niso poravnali. Naj bo to v opomin vsem zamudnikom. Pričakuje-

mo pa, da se bodo vzdramili vsaj sedaj in list ponovno naročili, saj si čebelarja brez strokovnega glasila sploh ne moremo misliti. Kolikor več bo čebelarjev brez lista, toliko počasnejše bo naše čebelarstvo napredovalo.

*

I. seja dne 13. januarja 1958. Odbor se je posvetoval glede tiska Slov. Čebelarja v novi tiskarni. G. vodja Čebelarne je poročal o nameravani namestitvi nove vaje v trgovini. Na zahtevo mestnega načelnika je odbor moral naročiti za streho Janšvega doma snegolov. G. vodja Čebelarne je poročal, da sta pregledovalca računov revidirala vso zalogo Čebelarne in našla vse v redu. Odbor je razpravljal o raznih prošnjah, ki jih namerava vložiti na bansko upravo za podporo. Nadzorstvo čitalnice v D. Č. je prevzel g. Žnidaršič.

II. seja dne 19. januarja 1958. Odbor je razpravljal ob navzočnosti sodnega svetnika Žigona o osnutku čebelarskega zakona in ga odobril. Onutek zakona bo s primernim pojasnilom vred predložen ministrstvu za kmetijstvo.

III. seja dne 27. januarja 1958. Na dopis železniške direkcije glede odškodnine nekemu čebelarju za uničene čebelne družine, je odbor sklepal o tozadevni strokovni izjavi, ki jo mora podati. Dovolil je nekatera predavanja in razpravljal o nadomestilih za obnožino, ki se prodajajo. Nadomestilo „Soja moko“ je odbor za poizkušnjo naročil. Nato je sklepal o 40 letnici društva in o načinu proslave. Odločil se je za priprosto proslavo, zvezano s poučnimi predavanji na dan občnega zbora.

VI. seja dne 3. februarja 1958. Odbor je razpravljal o nadaljnem delu v rejnem okrožju v Selcih v letošnji pomladi. Dve podružnici, Selnica ob Dravi in Kranj, želita ustanoviti plemenilni postaji. Navzočni zastopnik gorenjskih podružnic g. Ravnik iz Kranja je podal svoje poročilo, na kar so mu člani glavnega odbora dali nekatera navodila in nasvete. Posvetovali smo se o nabavi večjih točil, nismo se pa za to odločili, ker so za naše razmere mnogo predraga.

V. seja dne 10. februarja 1958. Društvo je dobilo 4 kg „Soja moko“, da jo bodo izkušeni čebelarji preizkusili in o uspehu poročali. O krmljeju s to moko je podal g. urednik zelo zanimivo poročilo v zvezi z rezultati, ki jih je dosegel dr. Götze. Tajnik je poročal o vplačilih, ki jih je odbor izvršil na račun dolga na Janševem domu. Odobril je nekatera predavanja in razpravljal o prošnjah za podporo, ki jih pa ni mogel ugodno rešiti, ker nima sredstev. Vse prošnje bo društvo odstopilo banski upravi.

VI. seja dne 17. februarja 1958. Na tej seji je odbor reševal samo tekoče društvene zadeve.

Zatiranje gnilobe in kuge čebelje zalege je bilo v mnogih deželah po svetu združeno z neizmernim trudom in velikimi denarnimi žrtvami, ni pa prineslo zaželjenih uspehov: uničenja boleznih ali vsaj njene zajetive. Zaradi površnega dela razkuževalcev, se je vedno znova pojavila. V Kaliforniji

so segli po najradikalnejšem sredstvu zatiranja — sežiganju. Na Danskem so temeljito izobrazili 150 bolezenskih izvedencev in razkuževalcev, ki so z vestnim in natančnim delom v šestih letih dosegli, da se je število okuženih čebeljakov znižalo na polovico. (Bienen Vater).

OPAZOVALNE POSTAJE

Prva polovica januarja je bila še prav zimska, saj je ponoči padalo živo srebro globoko pod ničlo (-15 do -20°C!) Druga polovica pa je bila zato bolj ugodna in naklonjena našim čebelicam. Vreme je bilo suho, potegnil je jugozapadnik in sonce je okrog poldneva ozračje dovolj ogrelo, da so čebele mogle izletavati. Vse postaje razven treh, izkazujejo obilen in uspešen izlet ter poročajo, da so panji prav dobro prezimili. Na splošno so opazovali bolj malo mrtvic, le tam, kjer so na jesen dodali suhe čebele, so panji imeli na kupe mrtvic. Kjer so čebelnjaki na prisojnih le-

gah, so imele čebele mnogo dni za izlet, in tam ni bilo pravega šumnega trebljenja. Osojni čebelnjaki pa so komaj pričakovali lepega dne, saj so bile ponekod zaprte skoro od 1. nov. dalje! Mesečna poraba medu se suče v normalnih merah, ki pa bo odslej naprej vedno rastla. Zato pozor, kjer nimamo prav mirne vesti zaradi zimske zaloge! Nekatere postaje poročajo že o zaleganju, ki se je začelo proti koncu meseca. Videm pri Krškem pa je opazil 28. januarja že prvo obnožino.

Povpraševanje po medu je veliko, le ni kjer ga ni dobiti.

Mesečni pregled za januar 1938

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže							Toplina zraka			Dni je bilo									
		pridobil v			izgubil v			v mese- cu čistih dkg	največ pri- dobil	naj- višja	naj- nižja	sred- nja me- sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih		
		1.	2.	3.	1.	2.	3.													C°	
Blejska Dobrava . . .	577	—	—	—	30	45	20	—	95	—	—	+ 8	-17	-3'11	7	1	—	10	11	10	4
Breg-Križe	483	—	—	—	20	20	20	—	60	—	—	+ 7	-15	-1'61	—	4	3	9	12	10	5
Kranj	385	—	—	—	15	20	25	—	60	—	—	+13	-18	-1'30	10	3	3	8	12	11	5
Virmaše - Škofja Loka .	361	—	—	—	30	35	35	—	100	—	—	+ 7	-18	-1'80	4	3	3	8	15	8	6
Tacen-Šmarna gora . .	314	—	—	—	50	100	—	—	150	—	—	+ 6	-18	-1'69	10	3	3	16	6	9	4
Barje	289	—	—	—	25	30	40	—	95	—	—	+ 6	-20	-2'70	3	4	2	6	5	20	1
Dob	305	—	—	—	20	30	20	—	70	—	—	+ 7	-22	-1'12	5	2	4	9	13	9	—
Rova	350	—	—	—	15	40	45	—	100	—	—	+ 7	-16	-1'08	10	3	5	6	6	19	5
Mekinje	415	—	—	—	40	20	30	—	90	—	—	+ 7	-19	-1'96	8	3	5	9	12	10	23
škorno-Novi kloster . .	450	—	—	—	10	15	15	—	40	—	—	+ 9	-15	-0'16	4	1	—	2	29	—	6
Sp. Ložnica-Žalec . . .	252	—	—	—	10	15	10	—	35	—	—	+ 5	-15	-2'95	3	2	2	3	27	1	9
Leveč-Sl. Bistrica . . .	355	—	—	—	—	50	50	—	100	—	—	+14	-18	-3'62	2	1	—	11	7	13	12
Muta	387	—	—	—	10	20	10	—	40	—	—	+ 3	-20	-4'85	—	—	2	7	15	9	19
Sv. Duh - Selnica . . .	536	—	—	—	25	25	20	—	70	—	—	+ 4	-18	-3'59	4	—	2	4	24	3	21
Studenci-Maribor . . .	265	—	—	—	40	70	65	—	175	—	—	+ 9	-15	+ 0'03	8	2	2	7	14	10	9
Cezanjenci	182	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nedeljica-Turnišče . .	170	—	—	—	—	130	20	—	150	—	—	+10	-17	-0'59	7	1	1	6	14	11	6
Žetale-Rogatec	322	—	—	—	20	70	50	—	140	—	—	+10	-13	+ 0'79	5	2	2	12	13	6	24
Donačka gora-Rogatec .	397	—	—	—	30	70	30	—	130	—	—	+13	-19	-0'32	7	4	2	8	13	10	10
Kozje	307	—	—	—	30	40	30	—	100	—	—	+13	-10	+ 1'11	1	5	1	9	19	3	13
Krško-Videm	168	—	—	—	20	20	30	—	70	—	—	+ 8	-16	-0'79	14	4	3	12	8	11	9
Zakot-Brežice	156	—	—	—	10	5	35	—	50	—	—	+ 9	-15	-0'53	11	—	7	11	20	—	14
Toplice-Dol.	179	—	—	—	40	—	45	—	85	—	—	+ 8	-16	-1'93	3	3	3	7	15	9	17
Krka	300	—	—	—	15	15	20	—	50	—	—	+ 8	-15	—	4	1	3	21	10	—	19
Št. Janž-Dol.	347	—	—	—	45	70	50	—	165	—	—	+ 7	-16	-0'40	4	4	3	1	30	—	12
Št. Vid-Stična	360	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 7	-21	-2'20	4	1	3	17	7	7	1
Cerknica	575	—	—	—	20	20	50	—	90	—	—	+10	-16	-1'40	7	6	2	9	13	9	23
Sv. Gregor-Ortnek . . .	736	—	—	—	70	40	40	—	150	—	—	+ 6	-17	-2'30	—	3	2	11	14	6	21
Novo mesto	180	—	—	—	30	—	—	—	30	—	—	+11	-16	-0'56	5	1	3	7	11	13	1
Šmarjeta	375	—	—	—	20	30	30	—	80	—	—	+11	-16	-0'20	9	7	6	5	4	22	31
Valpča vas	280	—	—	—	20	15	25	—	60	—	—	+10	-14	+ 0'14	6	3	4	12	19	—	20

Vsi panji so AŽ sestava.

Ljubljanska podružnica. Prihodnja odborova seja bo v torek 8. marca ob 8. zvečer v običajnem lokalu. Člani in njihovi prijatelji so na odborovih sejah vedno dobrodošli gosti.

Čebelarska podružnica Kapela-Slatina Radenci je imela dne 6. januarja občni zbor. Udeležba članov žal ni bila bogve kako sijajna, manjkalo jih je iz nerazumljivih vzrokov skoraj dve tretjini. Med drugim so se vršile tudi volitve in je stari odbor ponovno izvoljen, na novo pa Puhar. Pri slučajnostih je bilo sklenjeno, da bomo priredili tudi letos meseca junija enodnevno predavanje, ki naj ga ima odlični čebelarski strokovnjak g. H. Peternel. Sleديل je še prijateljski razgovor o tem in onem, nato smo se razšli s trdnim sklepom: Enega srca, enih misli, našemu društvu, čebelicam zvesti!

Vsi člani, kateri še niso poravnali članarine za preteklo in sedanje leto, naj to čimprej storijo. Tisti, ki dolgujejo za članarino že dve ali še več let, naj poravnajo zaostanek do 1. aprila t. l., ker podružnica ne bo več za nje plačevala. Zanikrnosti ne bomo podpirali in „Slovenskega Čebelarja“ enostavno ustavili. Vsi za podružnico, podružnica za vse! Zeleli bi, da bi te besede ne naletele na gluha ušesa! — Pozdrav vsem čebelarjem! — **Jakob Ketiš**, tajnik.

Podružnica Ormož-Velika Nedelja je imela dne 6. januarja 1958 svoj redni občni zbor, ki pa ni bil dobro obiskan, ker so nam sv. Trije kralji napravili hudo snežno škripavico. Ali trde in najbolj oddaljene „čebelarske grče“ so kljub temu prišle. Manjkal ni naš nadebudni mali Kazimir iz Ključarovec, ki je še nedolgo od tega trgal hlače po šolskih klopih na „visoki“ šoli na Runču, a se je takoj po prerani očetovi smrti z vso vnemo in vzgledno brižnostjo oprijel čebelarstva. Posnemati hoče svojega vrlega roditelja in biti zaveden član čebelarskega društva. V njegovih majhni domačiji gostuje siromaštvo, a na občnem zboru je odrajtal točno celoletno članarino. Rekli bi, da je ta dečko v čebelarski zajednici zares „bela vrana“.

Predsednik je v svojem otvoritvenem govoru pozdravil čebelarje, želeč jim srečnejše novo leto, ki bi naj oživilo v čebelarjih skoraj že ugaslo upanje na uspešno čebelarjenje. Spomnil se je tudi umrlega člana Friderika Antona, ki ga hočemo ohraniti v blagem spominu. Nato je podal izčrпно poročilo o vseh podružničnih poslih in dogodkih, ki so bili značilni za l. 1957. in so marsikje in v marsikomu odjeknili z nevoljo. — Prav fletno pa je bilo za nas čebelarje na dan 20. junija 1957, ko je pri Vel. Nedelji predaval g. Peternel, predsednik „Zveze“ v Celju. Prav zadovoljni smo se poslušavci po poučnem sestanku vrnili k svojim muham s trdnim sklepom, da bomo poskusili pri čebelarjenju posnemati veččaka in mojstra-čebelarja. Občni zbor je sklenil, naprositi ga za čebelarsko predavanje tudi letos.

54 nas je bilo v eni družini, vsi složni, delovni in zavedni. Od S. Č. D. bomo prejeli čist obračun. V blagajni je 127.25 din gotovine. Malo, a gmotno stanje podružnice je aktivno.

Naše prošnje za podelitev podpore so ostale glas vpjiočega v puščavi. Podružnica ima nekaj čebelarskega orodja, ki ga bodo spretni in delavni naši „obratovodje“ uporabljali članstvu v pomoč in korist.

Izvoljen je bil stari odbor. — Čebelarske pozdrave in prav srečno leto 1958.

Podružnica v Rogaški Slatini je imela občni zbor dne 25. januarja. Udeležba je bila povoljna. Predsednik Tomo Kurbus je poročal o delovanju podružnice v pretečenem letu. Priredila je tečaj o kuhanju voska in skupno s sosedi celodnevni tečaj pri Sv. Florijanu, ki ga je vodil predavatelj Peternel. Poročili tajnika in blagajnika sta bili odobreni brez debate. Število članov se je povzpelo na 19, kar je z ozirom na slabe letine zadovoljivo. Opaža pa se, da so mnogi kmečki čebelarji čebelarjenje popolnoma opustili in je večina kmetskih čebelnjakov opuščeni. Izvoljen je bil po večini stari odbor s predsednikom Kurbusom na čelu. Občni zbor je odobril smernice za delo v l. 1958.

Čebelarska družina je priredila dne 23. januarja sestanek čebelarjev, na katerem je predaval g. dr. Podgornik o pomladni paši. Sestanek se je udeležilo kakih 25 čebelarjev. Predavatelj je poslušalce med drugim opozoril na činitelja, ki je zelo važen pri izbiri pomladanje paše: na padavine. Na podlagi statistike je dognal, da je v nekaterih krajih Slovenije, kakor so Gornji grad, Črnomelj, Ljubljana, Radovljica, Kočevje in Kranj v mesecu marcu izredno mnogo padavin, v drugih krajih pa, n. pr. v Cvenu, Rogaški Slatini, Radgoni, Dravogradu, Krškem in Mariboru včasih kar za polovico manj. Ni čuda tedaj, da se v krajih z malo padavinami čebele spomladi mnogo hitreje razvijajo, kakor v krajih z obilo padavin. Saj je znano, da igra vreme, poleg paše, zelo važno vlogo v čebelarstvu.

Po predavanju se je vnela debata, pri kateri je tovariš g. Sluga poročal o svojih skušnjah pri prevažanju čebel. Med drugim je tudi dejal, da so po največkrat troji povzročitelji zadušjenja kake družine, kajti, če jih je izpustil na prosto, so se družine takoj umirile.

Na prihodnjem sestanku bomo preraševali uredbo o prevozu ajdovo pašo.

24. redni občni zbor Ljubljanske podružnice. Minulo leto je čebelarje razburjalo v dveh smereh: bilo je prvič glede donosa najslabše, kar pomnimo; drugič se je boj za svobodno prevažanje v pašo stopnjeval do viška. Obče znano čebelarsko tovarištvo se je ponovno zelo rušilo, razmahnila sta se nezaupanje in nevoščljivost. Gotovo so večini teh nevoščnosti krive zaporedne slabe letine; če nismo nič želi, valimo kaj radi krivdo na druge, češ, da so nam oni ugrabili, kar je bilo nam namenjeno, pa vendar oni niso tudi nič dobili. Eno svetlo točko poudarja podružnično vodstvo: letos je bilo ugodno presenečeno zaradi razumevanja, ki je podružnica nanj naletela pri mestni občini oz. pri njenem kmetijskem referentu g. ing. Levstiku; izposloval nam je lepo podporo, za kar mu gre pristrčna zahvala. Z delno pomočjo

mestne občine bomo morda dosegli tudi načrtno širjenje in zasajanje medecih rastlin; saj nam vedno večje propadanje teh rastlin pri vedno racionalnejšem obdelovanju zemlje vsiljuje samopomoč. Treba se bo tudi spustiti v odločen boj proti brezumnemu pustošenju flore v bližnji in daljnji okolici Ljubljane. Srce se nam krči, ko vidimo, kolike množine raznega cvetja splava po Ljubljani, ker jih prodajalci na trgu niso spravili v denar. Letos je število članov poskočilo na 104, do sedaj največje število; in to je razveseljivo, vendar ni prav, da se je občnega zbora udeležilo le 21 članov. Treba je pokazati več zanimanja in dati odboru pobude. — Vse nas zanima, kakšna bo letos uredba o prevažanju v ajdovo pašo. Zdi se nam, da gre stvar vse prepočasi naprej. V inozemskih čebelarških listih čitamo, kako se prevažanje vsestransko pospešuje, pri nas pa se na vse mogoče načine ovira in tako propadajo ogromne vsote v škodo narodnega gospodarstva. — Iz blagajniškega poročila se vidi, da ima podružnica za 20.000 din čistega premoženja, in sicer v parcelah, čebelnjakih in orodju. Čebelnjak pod Krimom je bil letos v splošnem prazen, hoja je odpovedala, čebelnjaka v Starošincih pa sta bila zasedena, toda paša je bila zelo skromna. Soglasna želja o. zbora je bila: 1. da se uvede v Ljubljani prodaja le kontroliranega medu; 2. da bi se vršila na ljubljanskem trgu kontrola, če se prodaja le kontroliran med; 3. da se po dogovoru z železničarsko zadrugo v Ljubljani uredi etnotna cena za med. Končno je sklenil občni zbor uvedbo obvezne kontrole medu za vse člane ljubljanske čebelarške podružnice. Pri volitvah je „prodril“ zopet stari odbor.

Podružnica v št. Ilju pod Turjakom je imela 6. januarja občni zbor ob lepi udeležbi članov. Predsednik je pozdravil navzočne člane ter se jim zahvalil za lepo udeležbo. Tajnik je podal tajniško, blagajnik pa blagajniško poročilo.

Sklenjeno je bilo, da se za pomladanje pitanje zopet naroči sladkor. Predavanje naj bo meseca junija pri čebelnjaku tovariša Korena Andreja. Za predavatelja bomo prosili g. Henrika Peternela.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: Verboten Jakob, predsednik, Oder Franc, za podpredsednika, Rozman Edvin za tajnika, Šuligoj Franc za blagajnika, za odbornike pa Razbornik Franc, Jaš Sabina, Vivod Franc, Koren Andrej in Pogladič Franc.

Za delegata sta bila izvoljena Razbornik Fr. in Pogladič Franc.

Predavanje. Čebelarška družina priredi dne 13. marca t. l. ob 10. v gostilni pri Nacetu, Šmartinska cesta v Ljubljani nadaljevalno pre-

davanje o pozni spomladanski paši in prevažanju vanjo. Čebelarji, tudi nečlani, dobrodošli.

Podružnica Makole je imela letni občni zbor dne 6. januarja. Zbor je pokazal, da kljub slabim letinam pri čebelarstvu člani ne izgublajo poguma in upanja v boljšo prihodnost. Kažejo veliko smisla za izobrazbo, da bi spoznali čim bolj svoje ljubljenske in moderno čebelarstvo ter dvignili donosnost.

Še nekaj jih je, ki bi radi samo jemali, a nič žrtvovali. Še vedno so dolžni na članarini za l. 1957 in tudi za nazaj. Pozivamo jih, da svoje zaostanke poravnajo čim prej pri blagajniku Grošlju Jakobu, da ne bo trpela podružnica škode radi njih.

Podružnica Sv. Jurij ob Ščavnici je imela svoj občni zbor dne 30. januarja. Delovanje podružnice v minulem letu je bilo uspešno. Priredila je 3 predavanja, ki so bila prav dobro obiskana. Prvo predavanje je bilo v februarju o kuhi voska, drugo v aprilu in tretje v maju o vzreji matič ter o čebelarških opravilih med letom. Zadnjih dveh predavanj se je udeležilo po 40 čebelarjev iz vsega okoliša. Vsa predavanja je izvršil preds. podružnice, učitelj Koršak Drago.

Da pomaga svojim članom, je podružnica nabavila v Društveni čebelarni stiskalnico za satnice, ker je pošiljanje voska za izdelavo satnic zvezano z velikimi pošiljatvenimi stroški, sedaj pa kak izvezban član za majhno odškodnino izdeluje satnice ostalim.

Število članov se je kljub slabim letinam, ki se kar vrstijo, lani porastlo za tri. — Odbor je ostal stari. Sklenjeno je bilo, da se bo tudi letos priredilo več predavanj o vzreji matič in splošnem čebelarstvu. Zaradi izboljšanja čebelne paše bomo začeli razmnoževati medeče rastline ter k temu pritegnili čim več čebelarjev.* — Uspeli občni zbor je bil zaključen z željo, da bi nam letos naklonil naš patron bolj medeno letino, nego so bila zadnja leta.

Podružnica Sv. Marjeta niže Ptuja je zborovala dne 9. januarja t. l. in poslala osrednjemu društvu o tem izčrпно poročilo. Podružnica je imela več sestankov in čebelarški šhod pri čebelnjaku g. Plesca v Moškanjcih, ki ga je vodil predsednik zveze g. Peternel. Podružnica ima nekaj malega premoženja, kar znači, da vodi skrbno svoje gospodarstvo. Zato vsa čast celotnemu odboru, posebno še tajniku in blagajniku g. Rižnerju za veliko delo, ki ga vrši v korist podružnice. Izvoljen je bil ves stari odbor. Zaradi pomanjkanja prostora, žal, ne moremo priobčiti vsega poročila čeravno bi bil v pouk marsikateri podružnici.

* Zelo pametno! Ur.

D O P I S I

**Iz Rovt. Čebelarstvo v Notranjskih hri-
bih.** Navadno se ima za notranjske hribe svet med Logatcem, Rakitno, Ložem in pod Javornikom, je pa tudi tostran Logatca proti Žirem, Lučinam do Polhovega gradca dosti sončnih in ne previsokih hribov.

Največji obseg v teh hribih zavzema Rovtarska občina (44 km²). Leži na zahodni strani tik ob italijanski meji, ki je odrezala precejšen kos občine, to je celo kat. občino Medvedje brdo. Danes obsega občina Rovte le kat. obč. Rovte, Vrh, Hlevni vrh, Pra-

protno brdo, na južni strani pa Petkovec in Žiberše. Svet je valovit, po hribih so posejane prijazne domačije z zaokroženim posestvom. Zemlja in podnebje sta izredno ugodni za drevje, kar znači tudi ime kraja. Rovte pomeni kraj, kjer so morali ljudje rovati (izkopavati) drevje, da so napravili njive in travnike, kar marljivi posestniki delajo še danes. Sveta je največ hribovskega z mnogo vrst zemlje. Svet v severni smeri od Žirov, t. j. Vrh, (Sv. Trije kralji), Hlevni vrh in Praprotno brdo je rjavi in rdeči lapor, proti jugu je zemlja različnejša, razne vrste glin in peščene zemlje. Kamenita tla so na južni strani Petkovca, v Rupah so pa že izrazita kraška tla z mnogimi zaprtimi kotlinami in podzemskimi jamami z lepimi kapniki.

Rovte so bile svoj čas radi dobro obiskanih živinskih sejmov bolj znane. Daljna okolica je vedela, da se tu živina dobro proda, ker pride dosti kupcev čez Črnovrško goro.

Pašne razmere za čebele so še zadosti ugodne, ker je sveta brez paše za čebele le malo. Ta odpade na njive, posejane z žitom in okopavinami, kar pa ne presega 12%. Travniki so večinoma precej zanemarjeni, da na njih cvete nebroj cvetlic. Tudi pašniki nudijo čebeljo pašo, toda pičlo. Največjo površino zavzemajo igličasti gozdovi (35—40%), ki pa na redke čase medijo, posebno če stoje jelke na močnih planinskih tleh. Na kraških je pa itak skoro sama smreka. Toda čim dalje bolj se zaseja jelka, ki prenese več sence pod starim drevjem. Tudi kmetje na kamenitih tleh jelko bolj varujejo, ker smreka rada trohni od tal po sredini debla. Če ne bo preveč pela sekira, homo imeli v doglednem času več in bolj pogosto pašo na jelki. Velika ovira za uspešno čebelarjenje je pa podnebje z mnogimi padavinami, ki ovira dostikrat najboljšo pašo, ja jo čebele ne morejo izkoristiti.

Čebelarstvo je bilo tu svoj čas bolj razvito, kar nam pričajo zapuščeni in podrti čebelnjaki. Meci vojno so pa ljudje čebelarstvo popolnoma zanemarili in še več let po vojni ni skoraj nihče kazal veselja do čebel. Zadnja leta se pa kaže vedno več zanimanja za to lepo panogo. Čebelnjaki se polagoma polnijo z AŽ panji in tudi marsikateri čebelnjak so nanovo postavili, oziroma je spodrinil starega, od katerih je bil le malokateri po svoji sestavi še sposoben za moderno čebelarstvo. Seveda, kar je kake zgodovinske vrednosti, pravi čebelarji

ne zanemarjamo, pa tudi kranjčev ne nameravamo popolnoma zapustiti.

Današnje stanje tukajšnjega čebelarstva je takole: Čebelarjev je 19, ki so minulo zimo prezimili 280 panjev, in sicer 150 kranjčev in 130 AŽ panjev. Drugih vrst panjev ni. Smo le mali kmetski čebelarji od katerih nobeden nima čez 50 panjev. Največ je čebelarjev z 10 do 20 panji. Če bodo kaj dobre letine, kaže, da se bo število panjev zvečalo, za letine, kakršne so bile zadnje, pa to število kar zadostuje, da si čebele nabere pri dobri oskrbi vsaj za zimsko zalogo in morda še kaj za potice. Pri bolj brezbriznih čebelarjih pa skoro vsako zimo na sramoten način zaspri kaka družina.

Čebelna paša. Prvo obnožino dobe čebele spomladi na leski in vrbi, prvo pašo pa na telohu, trobenticah. Po severnem in vzhodnem robu, nekaj tudi na zahodni strani občine berejo čebele tudi na resi. Dobro bero imajo na češnji in borovnici. Na to pašo radi sosednji čebelarji dovažajo čebele; toda borovnica je muhasta, da je treba nemalokrat krmiti, mesto da bi se med posvetil. Vzrok za to je deževno, viharo vreme za časa cvetenja ali pa cvetje popali slana. Nato zacveto hruške, jablane, divji kostanj, jagoda, razno grmičevje, n. pr. črni trn, glog, češmin, dobrovita in še več drugih, kako leto je paša na hrastu in javorju, isto na smreki. Skoro redno cvete po skalnih legah cvetlični jesen. Medtem se pojavijo po travnikih travniške cvetlice, največ kukavice, kadulja, po senožetih pa glavinec in gladež. Po prvi košnji koncem junija zacvete pravi kostanj in goljufiva lipa. Ta nudi na videz dobro pašo, vsaj tako bi človek sodil po čebelah, ki že ob štirih zjutraj močno lete in potem ves dan. Še celo noč ostajajo zunaj na lipi, panji pa kar nič na teži ne pridobe, še celo izgube. Kje je vzrok? Jaz sem mnenja, da je medčina preveč vodena, čebele pa omamlja močan vonj. Že za časa cvetenja lipe zacvete prašna ajda, nekaj bere je pa tudi na otavi, največ na beli detelji, ki po zagnojenih travnikih hitro poganja in zacvete. Zato so z njo po prvi košnji sončni travniki pogrnjeni. Dosti paše imajo čebele tudi na (plavem) plazčem skrečniku. Po pašnikih pa vse poletje cveto redke cvetlice, po gozdovih pa v jeseni meta in babnik.

S tem je pri nas čebelna letina končana. Čebele prično stikati za drugimi sladkimi viri, sadjem, kar je znak, da so panji od dne do dne lažji. Zato sedaj čebelar lahko naredi letni račun ali pa svoje ljubljenske

pelje v ajdovo pašo, kakor so to stalno delali naši predniki. Čebele so dali v pašo na Brezovico, v Stožice, Ježico, pa tudi v okolico Št. Vida nad Lj. Zadnje nedelje julija in prve v avgustu so si ogledali, koliko in kje je največ ajde posejane. Dogovorili so se, kam bo ta ali oni postavil svoje škatle, zakaj za določitev prave točke so bili veliki mojstri. Ko se je približal čas odvoza, so priredili vozove z dolgimi legnarji, da so se na njih panji lepo zibali, med sklade panjev so pa položili letve v katere so bili zabiti priostreni žebliji, ki so se zajedli v panje in jih dobro držali. Podolgem so pa privezali z močno vrvjo. Na predvečer odhoda so se z obloženimi vozovi zbrali na cesti pri Sivcu, da so skupaj pognali proti Logatecu. Ko so prišli na Logaško polje, so panjove odmašili, ker niso imeli dušnikov, nato so hitro pognali, da so se sitnice porazgubile in druge umirile. Na Logu pri Brezovici so krmili, ko so pognali, je bilo pa zopet vse živo po vozu, zato je bilo treba voziti naglo in vozovi toliko oddaljeni drug od drugega, da niso šle čebele vkrižem po konjih. Zgodaj zjutraj so šli skozi Ljubljano. Radovedni Ljubljčanani so oddaleč

opazovali lepe panjske končnice in se s strahom otepali čebel.

Ob sončnem vzhodu so bili panji že v skladah in tako so bile čebele postavljene iz prašne ajde v strniščno. Za časa ajdove paše so čebelarji pogosteje vasovali ter drug drugemu poročali, kako je s čebelami na paši, kakšna je bera, kako žival leta, ali je okoli panjev močan duh po ajdi, se li kaj ropajo. Na nešteto vprašanj je moral tisti, ki je prišel od čebel, svojim zbranim tovarišem odgovarjati. Pred koncem paše so pa obnašanje čebel še skrbneje opazovali.

Že okoli malega Šmarna so se domenili, da gredo ponje. Prva pot je bila do ljubljanskih medicarjev, da dosežejo za svoje blago čim višjo ceno, toda ti trgovci so bili dogovorjeni, kako bodo plačevali, zato je včasih kdo poskušal na kak drug način priti na svoj račun, na način, ki je močno dišal po nepoštenosti. Medicarjem so prodali do dve tretjini panjev, za katere je marsikdo izkupil za par volov. Za nameček je v panj medicar nasul slaščic in lecta, kar je bilo v največje veselje čebelarjevim otrokom.

Hladnik Štefan,

Petkovec nad Logatcem.

D R O B I R

† **Dr. Ivan Modic**, višji sodni svetnik v p. in odvetnik v Ljubljani, je umrl dne 24. januarja t. l. Svoje čebelarstvo je imel v bližini Tomišlja pod Krimom. N. v m. p.!

„**Tovarnar**“ ponarejenega voska. Naš stari znanec izza prejšnjih let, Drago Randjelović iz okolice Niša, še vedno ni opustil svojih sleparskih poslov, dasi so mu že nekajkrat pošteno stopili na prste. Ponarejanje voska je njegova stara strast, ki ga je že večkrat spravila za mreže Grand hotela Ričet. V Ljubljani so mu postala tla prevroča, zato si je v zadnjem času izbral Štajersko za torišče svojega delovanja, dokler ni orožniški poveljnik v Poljčanah prišel na sled temu prebrisanemu razpečevalcu ponarejenega voska, katerega je prodajal kot pravi čebelni vosek raznim trgovcem, tovarnam in bolnišnicam.

Lani se je pojavil tudi pri trgovcu Zupancu v Poljčanah in mu prodal po nizki ceni večjo količino čebelnega voska. Blago je bilo ponarejeno tako dobro, da izkušeni trgovec ni prišel na sled prevari, dokler ni dobil od neke beograjske tvrdke,

kateri je oferiral vosek, obvestilo, da je blago nepristno in da obstoja iz 60—70% parafina in ceresina.

Orožništvo je ponarejalca voska končno izsledilo v Kamnici pri Mariboru, kjer je kuhal svoj „vosek“ v neki baraki v starem železnem sodu za karbid. Pri aretaciji je bil močno užaljen, češ, da ni nikogar oslepil ter da ima kot stari bojevnik pravico prodajati svoj vosek.

Ugotovili so, da je ponarejeni vosek prodajal v Slovenjem Gradcu, Poljčanah, Mariboru, Celju, Ljubljani in drugod. Pri „Kroni“ v Mariboru je orožništvo zaplenilo okoli 80 kg takega voska. V Randjelovičevi tovarni so našli precejšnjo zalogo ponarejenega voska in raznih kemikalij za izdelavo.

Tudi v Savski banovini je v prometu ponarejen vosek, ki mu je primešanih 30% parafina. Izdelovalca in prodajalca tega voska so zasledili v Samoboru. Od tod ni daleč do meje naše banovine in kdo ve, če ni slepar razpečeval svoje blago tudi po Dolenjskem in v okolici Brežic.

Ti primeri razpečavanja ponarejenega voska pa niso edini. S takim blagom je bilo v Sloveniji dozdej osleparjenih že mnogo ljudi. Naše čebelarje smo v Slov. Čeb. že večkrat svarili pred voskom neznanega izvora, toda, kakor kaže, sleparjev še ni zmanjkalo. Zatorej pozor! Ne kupuj voska od nikogar, ki ga ne poznaš do kosti. Zlasti ga ne kupuj, če nisi dober poznavalec blaga, kajti v trgovino prihaja tudi pristni vosek, ki mu je primešanih le 20—30% parafina. V tem primeru je ponaredba težko spoznati.

V obrambo sivke. Naša čebela — hrvatska, srbska, bosanska, dalmatinska, slovenska, ali kakor koli že jo hoče kdo imenovati — se je v najnovejšem času zagrebški „Pčeli“ hudo zamerila. Začeli so jo strašansko zdelovati. V letošnji 1. številki jo obstreljujejo z granatami težkega kalibra. Poklicali so na pomoč celó stare nemške čebelarke veččake, ki naj s svojo tehtno besedo pomagajo podpisati njeno smrtno obsodbo. Kar čez noč so dognali, da je degenerirana, preveč rojiva, in da potrebujejo panji s sivimi čebelami na vagone sladkorja. Vse drugače se pa ponašajo panji z laškimi križankami. Ti so kolikor toliko polni celó ob najslabših letinah. Zavaljo tega naj čebelarji goje le križanke. Vse čebelarske organizacije naj se pri bavninah zavzemajo, da bodo dobile originalne laške čebele za izboljšanje domače pasme...

Tako piše „Pčela“. Samo ob sebi umevno je, da je vse res, kar piše in vse prav, kar predlaga. Še letos bomo dobili nekoliko vagonov laških čebel. Potem bo medu nič koliko. Marsikdo si bo to resnično mislil, saj čebelarska lahkovernost včasih ne pozna meje.

Mi naj tedaj začnemo tam, kjer so drugi, n. pr. Nemci nehali. Povsod že goje le čebele čiste krvi in odklanjajo križanke, za nas pa naj bi bile te dobre.

Ali res ni drugega izhoda? Edino umešten odgovor na to vprašanje je, da začnemo na vsej črti z izbero najboljših čebelnih rodov, ki pa morajo biti čiste sive pasme. Le v teh so ohranjene osnove dobrih lastnosti naše čebelje pasme čiste. Ne pozabimo, da je laška čebela znana roparica, srboritnica in bolj dozvetna za čebelje bolezni nego naša. Vrh tega je siva čebela izredno rodovitna, kar je najboljšje jamstvo za močne družine, ki brez njih ni uspehov. Očitajo ji njeno nagnjenje k rojenju. Kdor čebelari v velikih panjih in ima svoje čebele pod stalno kontrolo, se

tudi zaradi številnih rojev ne bo pritoževal. Le ob slabih letinah se bomo spomnili starega pregovora: dosti rojičev, dosti mrličev. Ob dobrih letinah bomo pa rojev celó veseli. Saj z njimi povečamo množino medu in satja, pomladimo matice, in pridobimo rezervne družine, ki jih pustimo za pleme namesto slabih. Ni je čebelne pasme, ki bi kako leto ne ponorela in rojila kakor obsedena. To najbolj dokazujejo nešteti recepti za preprečenje rojenja.

Vemo, da bi zagrebški „Pčeli“ zastoj dokazovali njeno napačno stališče glede sive čebele. Zato je škoda papirja za sleherno besedo, ki bi jo v ta namen še izgubljali. Se res ne izplača! Tresejo se gore, rodila se bo miška...

Najzanesljivejšo pašo imajo čebele na orjaški medeni detelji (melilotus albus altissimus), ki dobro uspeva tudi na pusti zemlji. Sejati jo je treba marca, aprila, 1 kg na 1000 m². Je dveletna rastlina, ki je primerna zlasti za nasipe. Cvete julija in avgusta. Oleseni zelo hitro. Za krmo je dobra le dokler je še mlada.

(Rheinische Bztg.).

Nekoliko besedi o osvetljenih panjih. Bralcem Sl. Č. so gotovo še v spominu prerekanja, ki so nastala zaradi osvetljenih panjev. Takrat smo čebelarje svarili pred prenačljeno uvedbo takih panjev, ker še niso bili preizkušeni. Izrekli smo tudi dvome, da bi bilo na njih kaj posebnega in pripomnili, da bo bodočnost pokazala, kdo ima prav. Sedaj jih preizkušamo, za kar gre hvala SČD. Od časa bomo poročali čisto nepristransko o vsem, kar bomo dognali in spoznali.

Našo previdnost nam je slovenski propagator osvetljenih panjev, g. Boris Lah, močno zameril. V raznih nemških časopisih nam je posvetil mnogo „pozornosti“. Svoje propagandne članke je prav spretno sestavljal in uporabljal, če je kazalo, tudi čebelarsko fantazijo kot dokaz za resničnost svojih trditev. No, pa saj to ni nič takega!

Čarobni ključ do uspehov v osvetljenih panjih je na sprednji strani panjev. Tam je stekleno dvojno okno, ki je običajno zaprto s posebnimi vratci ali pa z desko. Ob določenem letnem času in določenih urah ga moramo odpreti, da sije solnce v plodišče panja. Solnčna toplota segreje notranjost panja in zalega se množi potem bolj naglo. Posledica tega so izredno močne družine in panji polni medu. Tudi čebele so bolj krepke in odpornejše. Kakor je g. L. popisal v „Jugoslaw. Imker“, je to posledica posebnih solnčnih žarkov, ki jih

znanost imenuje ultravijoličaste žarke. Za človeško oko so nevidni. Mogoče jih je proizvajati tudi umetno s pomočjo tako zvane kremenčeve svetilke. Uporabljajo jih pri zdravljenju raznih bolezni, posebno kožnih.

G. Lah pripisuje zlasti tem žarkom svoje uspehe v osvetljenih panjih. Pri poizkusih s temi panji je uporabljal troje vrst šip: sanalux steklo, navadno steklo z vdeleno žično mrežo in navadne šipe. Piše, da se sanalux steklo ni obneslo, ker je nastala v panjih tolika vročina, da so čebele umirale. Ker je steklo z žično mrežico predrago, je opremil vse panje z navadnimi šipami, ki je z njimi prav zadovoljen.

Ultravijoletni žarki so tedaj tisti skrivnostni činitelji, ki napravljajo take čuđeže v osvetljenih panjih. Ker pa ima g. L. pri svojih panjih čisto navadne šipe, ne moremo njegovim trditvam verovati, kajti navadno steklo omenjenih žarkov sploh ne propušča. Ako hočemo zasledovati učinek ultravijoletnih žarkov, moramo uporabljati šipe iz posebnega stekla, ki ga prodajajo pod imenom „Uviol“ steklo ali Sanalux steklo. Samo to propušča te žarke.

Da preizkusim učinek Uviol stekla, oziroma ultravijoletnih žarkov na rastlinah v gorki gredi, sem si pred leti za drag denar naročil šipe za eno okno. Poizkus se ni obnesel. Posledice ultravijoletnih žarkov so bile katastrofalne: vse rastline so mi dobesedno zgorele pod temi šipami. Samo četrt ure prepozno sem okno dvignil, pa je že bilo prepozno. Rastline pod okni z navadnim steklom so ostale nepoškodovane.

Sedaj vemo, zakaj so g. L. umirale čebele v panjih s Sanalux steklom in zakaj se mu najbolj obnesejo navadne šipe. Je že tako v življenju, da je včasih najbolj prepričevalna teorija v žgočem nasprotju s prakso.

Z ultravijoletnimi žarki tedaj ni nič. Preostaja nam torej le še sončna svetloba, oziroma toplota, ki prihaja pri obsevanju v plodišče, da so družine potem tako močne in medene. Toda tudi ta recept ne drži

več, kajti najnovejša teorija predpisuje, da morajo osvetljeni panji stati — v senci... O tem pa prihodnjič kaj več.

O soja moki kot nadomestilu za obnožino prinašajo inozemski čebelarski časopisi mnogo gradiva. Znani veščak na čebelarskem polju, dr. Götze, je sicer izrekel uničujočo sodbo o soja moki, vendar pa niso drugi strokovnjaki njegovega mnenja. Mi nimamo s tem nadomestilom nikake skušnje, zato ne vemo, komu bi verjeli. Da to moko tudi pri nas preizkusimo, je naročila Društvena čebelarna nekaj kilogramov take moke. Kdor jo želi preizkusiti, jo dobi v Čebelarni (¼ kg stane 10 din).

Čebelam pokladamo soja moko lahko kar na planem. Nasujemo jo v star prazen sat ter jo s prstom potlačimo v celice. Boljši uspeh pa dosežemo, če jo zmešamo z medom v razmerju enega težinskega dela moke na en in pol do dva težinska dela medu. Zmes stlačimo v celice, sat pa postavimo v neposredno bližino čebelnega gnezda. Pokladati pa ne smemo prevelike količine naenkrat.

Soja moko preizkusimo enostavno na ta način, da pokladamo nekaterim panjem omenjeno zmes, nekaterim pa sam med.

A. Ž.

Listnica uredništva

Listnica uredništva. Anonimnemu dopisniku z Dolenjskega (vlakovna pošta Karlovac-Ljubljana). Anonimnih dopisov ne objavljamo. Vaša tinta je strašno črna... Pismo ste naslovili na napačni naslov. Ljubljanski grad se zaradi tega ne bo podrl.

Ponudniku sadik in semena medecih rastlin s Štajerskega. Vaša dopisnica se je izgubila, kar nam je zelo žal. Pošljite nam nemudoma novo ponudbo, ker se čebelarji ravno za ivo in bisernik (*symphoricarpus* — *Schneebeere*) zelo zanimajo.

Vse čebelarje prav lepo prosimo, naj na naslov uredništva pošiljajo samo zadeve, ki so namenjene za objavo v listu. Naročila na list, reklamacije za Slov. Čebelarja, male oglase pošiljajte naravnost Slovenskemu čebelarskemu društvu v Ljubljani, Poljanska cesta št. 13-I.

Sklep za uredništvo je 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar za društvene namene je naslavljati na „Slovensko Čebelarsko društvo“ v Ljubljani. Ček, račun št. 11.066. — Blagovne pošiljke (vosek, med) in naročila za čebelarske potrebščine je pošiljati na „Društveno čebelarno“ v Ljubljani, Tyrševa c. 21. Telefon 35-45. Ček, račun št. 15.645. — Društveno tajništvo je v Ljubljani, Poljanska c. 13/I. Telefon 38-38.

Izdajatelj za Slovensko Čebelarsko društvo in urednik: Avgust Bukovec.
Tisk J. Blasnikova nasl., Univerzitetna tiskarna in litog. afija d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Knjige, ki jih ima Čebelarstvo društvo v zalogi:

Napredno, umno in dobičkanosno čebelarstvo zahteva od vsakega čebelarja ogromno strokovnega znanja, ki si ga pa more čebelar pridobiti le z dobrimi knjigami. Zato priporočamo, da si čebelarji nabavijo sledeče knjige, ki jih ima društvo na zalogi:

Donat Jug: Praktični čebelar, obsega 300 strani in 140 slik ter opisuje vso snov, ki jo o čebelarstvu mora vedeti napreden čebelar. Velja v platno vezana Din 50.—, mehko vezana Din 40.—. Za poštnino je poslati še Din 5.— za vsako posamič poslano knjigo.

Prof. Josip Verbič: Čebelne bolezni, ki obsega 48 strani in opisuje, kaj povzroča, kako spoznavamo in zatiramo čebelne bolezni. Jako poučna knjižica bo rešila življenje marsikateri čebelni družini, če se bo čebelar ravnal po njej. Velja Din 2.—, za poštnino Din 1.—.

Stane Mihelič: Anton Janša, slovenski čebelar, obsega 164 strani in opisuje zgodovino našega čebelarstva in življenje ter delo Janše — očeta slovenskega čebelarstva. Iz spoštovanja, ki smo ga dolžni Janševemu spominu, ne bi smela ta knjiga manjkati v nobeni čebelarski hiši. Velja za člane Din 20.—, za nečlane po Din 25.—.

Prof. Josip Verbič: Vrednost in poraba medu, priročna knjižica obsega 24 strani in opisuje vse, kar je treba vedeti o vrednosti in porabi medu. Velja le po Din 1.50 in je zelo pripravna za reklamo.

Društvo ima na zalogi tudi nekaj nemških knjig, ki jih oddaja po zelo nizkih cenah. To je:

Die Volks- und Mobilzucht der Krainer Biene: spisal Br. Rothschild. Cena Din 2.—. Obsega 68 strani in je neobhodno potrebna za vse, ki se bavijo s kranjiči.

Čebelarji!

*Kdo Vam najbolje postreže
s čebelarskimi potrebščinami?*

Društvena Čebelarna

**v Ljubljani,
Tyrševa cesta 12**

ki je domače podjetje in last
Slov. Čebelarskega društva.

Ček. račun 15.645 - Telefon št. 35-45

**Največja zaloga čebelarskih po-
trebščin v dravski banovini.**

Kupuje

vosek in med po najvišjih dnevnih cenah.

Prodaja

vse čebelarske potrebščine, najboljše
kakovosti, po nizkih in solidnih cenah.

**Svojim članom in podružnicam daje primerne popuste
Zahtevajte cenik**

Čebelarji, podpirajte z naročili lastno podjetje